

Pædagogisk læreplan for Vindsuset 2021/2022

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Lovgrundlag

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvor legen er grundlæggende, og børneperspektivet er tydeligt. Den konkrete læreplan giver institutionen en ramme til at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i hvert enkelt dagtilbud i forhold til den lokale børnegruppe.

Inden for de krav, der følger af dagtilbudsloven, er det op til institutionen at beslutte, hvordan der konkret arbejdes med den pædagogiske læreplan. Læreplan skal være et dynamisk og meningsfuldt dokument, som peger fremad, og som kan bruges aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og den pædagogiske praksis.

Klyngestruktur og læreplanerne

Det er politisk bestemt, at dagtilbudsområdet i Københavns kommune er opdelt i Klynger, hvilket betyder at Klyngen hænger sammen på en række forskellige parametre. Her i Klynge B har vi organiseret os i et ledelsesteam, hvor vi trækker på hinandens kompetencer, og dermed får en bred viden. Ledelsen arbejder med at have tovholderfunktioner der går på tværs af institutionerne. Dette for at optimere viden på tværs mest effektivt. På samme måde kan vi prioritere ekstra ledelse, efter behov, på institutioner i klyngen som har brug for dette. I Klynge B arbejder vi med lokale læreplaner for de enkelte enheder, da vores børne – og familiegrundlag er meget forskelligt.

Personalet i Klynge B har to gange om året fælles personalemøder, hvor der arbejdes med at opbygge et fælles vidensgrundlag, samt at understøtte faglig sparring. Personalet har forskellige funktioner i de enkelte enheder i forhold til den faglige udvikling, og her arbejdes der også på tværs af Klyngen. Som eksempler kan nævnes: sprognævnet, Kbh. barn netværk, netværk mellem køkkenpersonalet og også de faglige fyrtårne.

[Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#)

De faglige Fyrtårne

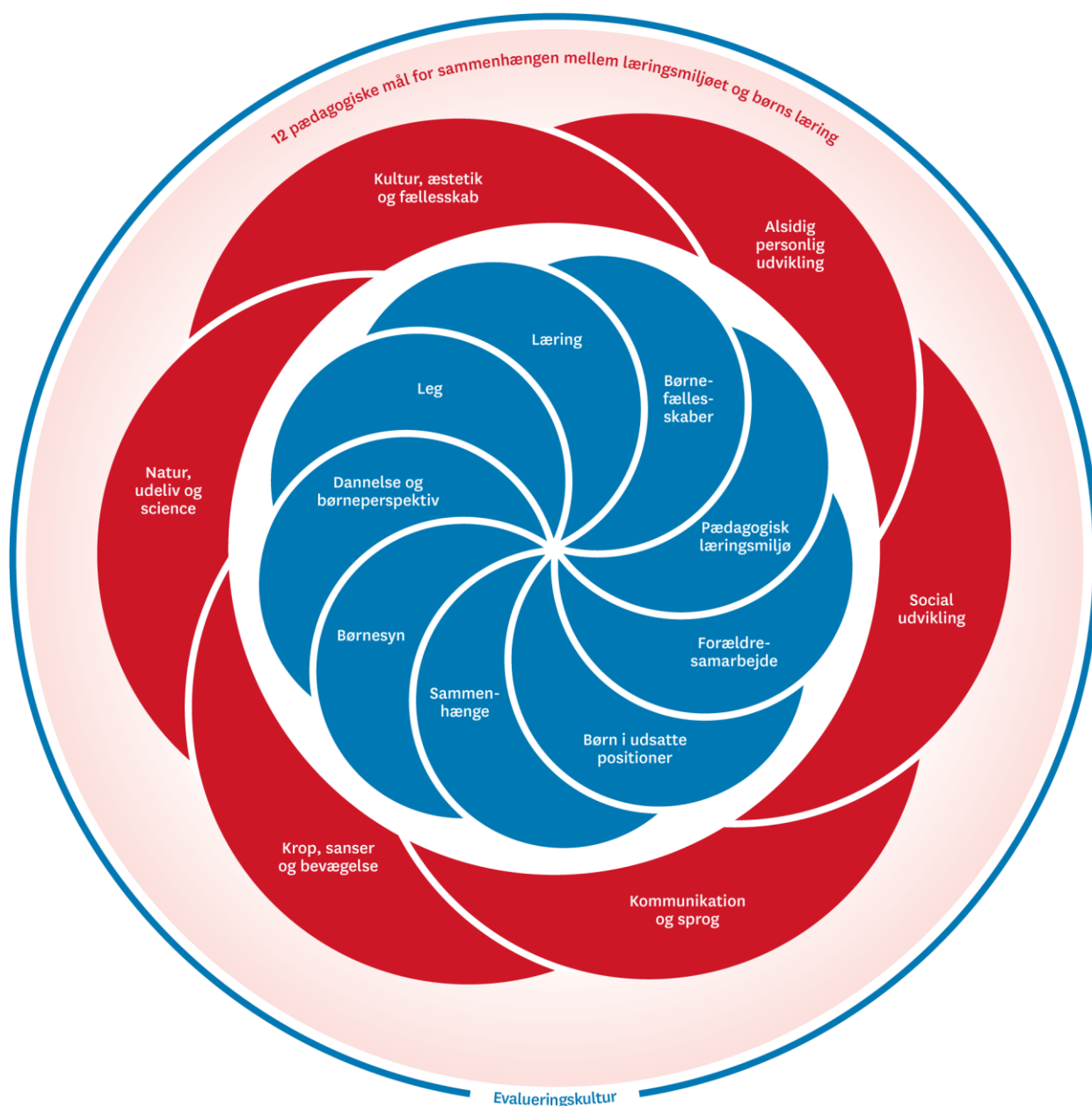
Når læreplanen er udarbejdet, er der fra hver enkelt enhed udpeget én eller to Fyrtårne, der sammen med den pædagogiske leder, har til opgave, at understøtte arbejdet med læreplanen i praksis. Det er ligeledes Fyrtårnene der, i samarbejde med sammen med den pædagogiske leder, løbende skal revidere og justere i den pædagogiske læreplan. Det er meningen at læreplanen skal være et dynamisk dokument, der løbende ændrer sig alt efter hvilken børne – og familiesammensætning der findes på vores forskellige institutioner i Klynge B.

Høj faglig kvalitet i Klyngen

I Klynge B arbejder vi med at sikre, og udvikle, vores faglighed til gavn for børn og familier. Vi har gennem de seneste år arbejdet på at udvikle fagligheden på tværs i Klyngen ved hjælp af indsamling af ny viden på vores fagområde, der kobles på vores erfaringer fra praksis.

I arbejdet med de nye styrkede læreplaner vil vi synliggøre den faglig profil for alle medarbejdere i Klynge B, endnu mere. Denne profil tager udgangspunkt i lovgrundlaget for den nye styrkede læreplan. Profilen vil blive kvalificeret i samarbejde med bestyrelse og Klyngens 7 forældreråd. forældreråd.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

- **Børnesyn:** Vi arbejder med anerkendelse, nærvær og omsorg som fundament for arbejdet med udvikling af alle børnene i Vindsuset. Vi betragter barnet som en helhed med plads til individuelle behov.

Arbejdet for børnenes oplevelse af tryghed og tillid i deres relationer til børn og voksne er en kerneopgave i Vindsuset. Dette sikrer vi os ved at vise barnet opmærksomhed og forblive nærværende i dagens små øjeblikke, både i bussen, garderoben og de mange oplevelser på legepladsen og naturen mm.

Vi finder det vigtigt at det enkelte barn får mulighed for at bidrage med egne input til den pædagogiske praksis. For at støtte op om barnets naturlige søgen og stræben efter nærmeste udviklingsstrin, støtter vi op om det enkelte barns evne til at udfordre og udfolde sig selv ved at fokusere på barnets kompetencer, ressourcer og baggrund.

I Vindsuset har vi derfor stor fokus på at kunne give plads til at følge barnets spor i hverdagen, og tilpasse planlagte aktiviteter omkring et emne, når børnene viser interesse. Samtidig har vi mulighed til at tage fat i børnenes feedback og trivsel i løbet af det daglige evalueringsmøde i bussen og derved tilpasse den pædagogiske hverdag til børnegruppens aktuelle behov.

- **Dannelse og børneperspektiver:** Børnegruppen i Vindsuset er meget mangfoldig, hvilket giver os rig lejlighed til at arbejde med denne forskellighed, med børnene som aktive medskabere. Børnene har ofte indflydelse på de pædagogiske aktiviteter der foregår i hverdagen. For selvom vi arbejder ud fra planlagte forløb, sørger vi altid for at inddrage børnenes perspektiv, så de på denne måde oplever at være aktive medskabere af deres eget liv. Fx ved sætte sit eget præg på specifikke lege såsom ”alle mine kyllinger” eller ”politi og røver”, ved at ændre på konteksten og navngivningen i legen og gøre den til deres eget.

Vi vægter at følge børnene i legen, når det understøtter deres udvikling. Vores udformning af de pædagogiske læringsmiljøer tager altid sit udspring i vores aktuelle børnegruppes behov. Vi arbejder for at børnene udvikler en bevidsthed om sig selv i forhold til andre, ved at lære at aflæse, afkode og respektere hinandens behov, grænser og følelser, hvilket vi uddyber i de følgende afsnit.

- **Leg:** Vi tilbyder børnene mange forskellige muligheder for at deltage aktivt i deres egen alsidige udvikling. Dette bl.a. ved, at personalet går forrest som rollemodeller, samtidig med, at de skaber rammen for at børnene selv lærer af hinanden. F.eks. ved at de voksne er deltagende i lege og derved fastholde og guide lege. På den måde kan den voksne være med til at udvikle og udvide legen i handling og deltagelse. Den voksne kan vise at det er ok at byde flere børn til leg og tilføje nye aspekter til legen og styre evt. opstående konflikter. Vi oplever at børnene adopterer en tidligere voksenstyret leg og videreudvikler legen og gør den til deres egen. Eks. Finde insekter i billeglas eller politi og røvere, uden voksenindblanding.

I et morgenmøde i bussen bliver voksne fordelt til dagens forskellige aktiviteter. Én af disse funktioner hedder: ude/indevoksen. Det er en flyver-funktion, hvor personen ikke binder sig til en fast aktivitet i løbet af dagen, men hvis funktion er at sørge for de børn som har brug for hjælp, således at de øvrige personaler kan fordybe sig i aktiviteterne, uden at gå fra. Opgaverne kan være at tage sig af børn, der har svært ved at finde en legerelation, hjælpe med toiletbesøg eller konflikthåndtering.

Ud over de planlagte pædagogiske aktiviteter, tilbyder vi også valgfrie aktiviteter, hvor de får mulighed for at udvide deres interesser, ny viden og får mulighed for at opdage og udvikle deres eksisterende kompetencer. Rollelege er mulige mere uforstyrrede på legepladsen. Her gør vi en indsats for at børnene kan fortsætte deres leg uforstyrret.

Børn inviterer f.eks. til sandkasseleg; ”Vil du smage min kage/kom og køb en kage”, børn tager initiativ til og byder den voksne/barnet til at være med til leg, som fordrer andre børn til leg. Vi bestræber os på at motivere de mere stille børn til deltagelse i mindre grupper, og sikrer os at deres behov for deltagelse i fællesskabet kan foregå på deres præmisser og tager hensyn til deres

kompetencer. Her arbejder vi bevidst med gruppedannelser fx små indendørs legegrupper, voksenstyrede aktiviteter eller den faste busmakker for at støtte børnene i deres relations dannelse

- **Læring:** Vores læringsbegreb er tæt knyttet til legen, og vi mener at megen læring hos børnene foregår gennem legen. Det er gennem legen at børnene erkender verden, bearbejder oplevelser og det er gennem legen at børn kan sætte følelser og holdninger ind i forståelige rammer. I rollelege er der fx rig mulighed for at afprøve forskellige sociale spilleregler ved at de fordeler roller, udvikler og forhandler om legens handling. I disse lege øver børnene sig i at udtrykke følelser og behov, deler og kommunikerer ideer og løser små konflikter og uenigheder.

I vores pædagogiske læringsmiljø er der dagen igennem forskellige læringsrum som børnene er en del af. Det er vores opgave som voksne at være i disse læringsrum sammen med børnene og, at støtte og udfordre dem her. Fx byder køkkenhaven på læring året igennem. Der er en proces fra klargøring, såning, vanding og vækst til høst, som børnene er med ind over. Børnene lærer gennem en blanding af voksenformidling, egen erfaring, gentagelser og mulighed for at eksperimentere selv. Børnenes læring foregår også ved at børnene lærer af hinanden. Mindre børn kopierer større børns aktiviteter, samt at der hele dagen igennem skabes inspiration på tværs af alder og køn.

- **Børnefællesskaber:** Barnet skal i Vindsuset opleve sig selv, som en aktiv del af fællesskabet. Fx Ved at de får opmærksomhed på hinanden og tilegner sig medansvar i dagens rutiner. Dette skal ske i trygge rammer, sat af tydelige voksne der respekterer og anerkender børnene, forældrene og hinanden. Vi arbejder på, børnene igennem fællesskabet oplever gode relationer og opbygger venskaber, som bl.a. understøttes med alders-, og kompetence opdelt aktiviteter, samt ved at etablerer små inkluderende børnegrupper inde og ude. Vi laver fx mindre grupper til indkøringsbørn hvor vi hjælper dem med at danne nye relationer til børn og voksne i rolige omgivelser

Ved at skabe små fællesskaber til børn i udsatte positioner baner vi vej til deres deltagelse i det store børnefællesskab.

Vi opfordrer forældre til at lave legeaftaler for at understøtte børnefællesskaber.

Bussen er her også et vigtigt element til dannelsen af venskaber.

Vi understøtter børnenes ejerskabs- og tilhørsfølelse ved at børnene hvert år er medbestemmende til at navngive deres egne aldersgrupper, som bliver valgt på demokratisk vis. Disse aldersgrupper bruges også i forbindelse med daglige rutiner og aktiviteter.

I Vindsuset lægges der stor vægt på den gode tone børnene imellem, og vi opfordrer også forældrene til at videreføre den gode tone i hjemmet og på den måde gøres en indsats for at forebygge drillerier og mobning. I perioder hvor eks. tone er hård blandt børnene er vi i samarbejde med forældrene lykkedes med at nedbringe dette.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vores pædagogiske læringsmiljø er tilrettelagt ud fra tre forskellige pædagogiske elementer:

- Voksenstyrede aktiviteter
- Børneinitierede aktiviteter
- Vores rutinesituationer.

Vi sigter hele tiden mod at finde en balance mellem de tre elementer, da der er vigtige dele af læring for barnet i alle tre elementer. Vi bruger naturligt bevægelse og fysisk udfoldelse i vores hverdag. Dette gælder selvfølgelig i vores voksenstyrede aktiviteter, hvor vi har en del fysiske aktiviteter hver dag. Vi er opmærksomme på at følge børnenes spor, og forsøge at udvide læringen for dem i de selvvalgte aktiviteter. I vores rutinesituationer er vi opmærksomme på at fx. den sproglige udvikling lige så godt understøttes i garderoben, som i de sprogaktiviteter vi stiller til rådighed, og hvert element har sin egen værdi. Vi anser alle elementer i vores hverdag som vigtige læringsrum for barnet, der alle har noget forskelligt at byde på. Det er de voksnes ansvar at have øje for at de forskellige læringsrum bruges på den bedste måde.

Konkrete eksempler på vores læringsrum er:

- **Fordybelsesaktiviteter ved borde/bænke:** Dette er et område, hvor der som regel foregår voksenstyrede aktiviteter i form af tegning, kreative projekter i emner fx farver, former, figurer, kastanjedyr, perler, maler på staffeli, mm. Her er der også et rum til historiefortælling, højtlesning/dialogisk læsning og lignende. Det kan også bruges af børnene til stille leg. I løbet af dagen er det til tider også rum til måltider. Det er også her, vi holder fælles fødselsdage eller spontane aktiviteter som fredagsdisco-dans.
- **Garderobesituation:** Garderoben er hos os, som i de fleste institutioner et rum, der er meget funktionspræget og svært at indrette, da garderoben står i fokus. Her er hovedfunktionen den daglige læring forbundet med at blive selvhjulpne i at tage tøj af og på, holde styr på sine ting og træne ventepositioner, ved at skulle vente på at få hjælp. Her lægger vi også vægt på at børnene kan hjælpe hinanden, for at få en opmærksomhed på hinanden. De opståede ventepositioner i garderoben, fx når vi venter på bussen, udfyldes af voksenstyret leg aktivitet. Det kan være alt fra en fælles leg som ”lille hund, der er nogen der har taget dit kødben”, synge sange eller fortælle hinanden hvad de har lavet i weekenden/ude på legepladsen osv. De daglige ventepositioner er med til at lære barnet den nødvendige køkultur. Det er at få en bevidsthed om at andre også skal have hjælp til gummistøvler, komme til ved håndvasken eller have mad. Der arbejdes på at nedbringe ventepositioner generelt og tilbyde et læringsmiljø i disse situationer.
- **Legepladsens forskellige læringszoner:** Udeområdet er hos os opdelt i forskellige zoner med rig mulighed for forskellige læring. Vi har ikke bare en masse små huler og huse hvor børnene kan trække sig og lege uforstyrret. Vi har også områder der inviterer til fælles aktivitet fx fodboldbanen, klatrestativet og vores sandkasse samt gyngerne. Vi har også bålhuset og køkkenhaven der primært bruges til voksenstyrede aktiviteter som snitteri, bål, dyrkning af grøntsager eller at nørde omkring insekter i vores insektopia. I nærområdet omkring børnehaven er der forskellige områder, vi tit opsøger på vores større eller mindre ture. Her er skov og marker og vores El-ladcykler får os bl.a. på stranden som udforskes i mindre børnegrupper.
- **Indendørs lege- og aktivitetszoner:** Dukkekrog, værksted, puderum, toiletter, garderobe. Indendørsarealet bliver brugt i et begrænset omfang da vi er en udflytterbørnehave. Men når det så er sagt, har vi et børneværksted som indbyder til alt slags kreativitet. Stuerne er også inddelt i legezoner med læsehjørne, dukkekrog mm. Vi bruger rummene meget fleksibelt, alt efter hvilke emner vi er optagede af, som også understøttes med illustrationer på væggene. Rummenes indretning ændres også efter børnegruppens behov.

Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Da vi er en udflytterbørnehave, er forældresamarbejdet lidt anderledes end i almindelige børnehaver. Allerede ved indkøringen af børn, er forskellen tydelig.

Inden barnet skal starte hos os, kommer forældre og børn oftest på besøg, hvor vi prioriterer dialogen med forældre og der oftest er mulighed for en udførlig rundvisning af personalet og ofte også enkelte ivrige børn, der gerne fortæller om Vindsusets mangfoldigheder.

Ved opstart modtager barn og forældre et personligt velkomstbrev pr mail med de vigtigste informationer, samt med at en repræsentant af forældrerådet gerne vil tage kontakt.

Selve indkøringen foregår ved at en forælder følger med barnet de første 2 dage. Derefter fortsætter kontakten typisk telefonisk i en uges tid, hvor personale og forældre taler sammen midt på dagen for at orientere om barnets trivsel og oplevelser i børnehaven. Kontakten til nye forældre prioriteres også ved bussen både om morgenen og om eftermiddagen.

Når barnet er kørt ind, vil forældrene blive inviteret til en opstartssamtale omkring 3 måneder efter opstart.

Den telefoniske kontakt er noget der anvendes af alle forældre, som en kommunikationsform, både vedrørende almindelige informationer, bekymringer og tiltag i børnehaven og hjemmet f.eks., hvis barnet ikke bruger ble mere, dets sprog, legerelationer etc.

Ved bussen er der prioriteret en modtagervoksen, der kan støtte med at vinke farvel og komme godt afsted, samt modtage og give korte beskeder. Om eftermiddagen prioriteres ligeledes en informationsvoksen der kan give beskeder og man som forælder kan opsøge hvis man har spørgsmål.

En stor del af informationsudvekslingen foregår via Aula, hvor praktiske meddelelser om fridage, glemt tøj, legeaftaler, afhentning af anden person meddeles, men hvor der også er plads til at informere om en dårlig nattesøvn og måske behovet for en lur midt på dagen. Desuden har vi et forældreråd, som blandt andet er med til at have indflydelse på vindsusets gang.

På vejen hjem i bussen skrives der dagbog om dagen, temaer og oplevelser og der fotodokumenteres, så forældrene får indsigt i børnenes dagligdag og kan bruge denne til at tale med og derved understøtte deres barn sprogligt. Det er desuden besluttet at stuerne lave en ugebesked til forældre om hvad der optager børnene, nye pædagogiske tiltag og generelle relevante informationer

I forbindelse med indskolingen planlægges skolesamtaler, samt samtaler efter behov undervejs.

Der er desuden altid mulighed for forældrene at lave en aftale om at komme på besøg i Vindsuset. Vi prioriterer desuden vores traditionelle fællesarrangementer højt. Således er der Cirkusfest, Julekomsammen, OL, fastelavn, og 1-2 årlig arbejdslørdag, hvor forældre + familie er hjerteligt velkomne til deltagelse. Ydermere har vi koloni i september for de kommende skolebørn som opstart til overgangsforløbet og skolegruppen.

Børn i udsatte positioner

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Vindsuset har vi af og til børn, der i kortere eller længere tid befinder sig i en udsat position, hvilket kan have flere forskellige årsager. Vi arbejder med børn i udsatte positioner ud fra et blik på barnets styrker og kompetencer, som vi sigter mod at udvide hele tiden. Dette med blik for, at barnet kan være en del af forskellige børnefællesskaber, og bidrager med det, barnet kan. Vi tilstræber at tilrettelægge vores pædagogiske læringsmiljø gennem hele dagen, så vi kan opnå deltagelse fra alle børn hen over dagen.

Et konkret eksempel kunne være, at et barn har behov for at blive skærmet fra det store fællesskab, enten ved at indgå i en mindre legegruppe, få mulighed for deltagelse på afstand/observerende eller endda at undgå visse situationer som fx en travl garderobesituation, ved at blive tilbudt en alternativ aktivitet imens. Det er den voksnes ansvar at sikre at alle børn har fællesskaber som de er en del af i løbet af dagen.

Ved behov gør brug af ekstern support herunder psykologer, logopæd, sundhedsplejersker, støtteressource etc., dette kan også forekomme på Teams eller telefonisk

Sammenhæng til børnehaveklassen

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?

Hvert år har vi et særligt tilrettelagt forløb, der sigter mod de ældste børn der skal starte i skole. Året starter typisk efter sommerferien, hvor børnene finder et navn til deres respektive aldersgruppe.

Vi har vores årlige koloniophold og er et højdepunkt for børnene og de voksne. Koloniopholdet er en god mulighed for at øge selvstændighed og relations dannelse, samt at blive trygge ved hinanden. Derudover forstærker det også børnenes forhold til de voksne.

Vores skolegruppe samles typisk til skoleforberedende leg og aktivitet en gang ugentligt om formiddagen. Vi arbejder her målrettet med temaer for gruppen, der sigter mod at gøre børnene klar til overgangen til skolen. Skolegruppen går fx Lucia til Julefesten, som giver børnene en fællesskabsfølelse og lærer at være i fokus og optræde for andre. Dette er en disciplineret aktivitet som øver børnene i at stå i fokus, lære en sang og optræde i deres dragter.

Det er også med mulighed for at blive i Brønshøj, hvor de bl.a. deltager i Bellahøj skoles idrætsdag

Vi afholder vidensoverdragelsesmøder med alle forældre, hvor vi anvender det elektroniske vidensoverdragelseskema via Aula, hvor såvel forældre som institutionen skal udfylde en del hver. Hvis vi finder det nødvendigt, afholdes der netværksmøder sammen med relevante eksterne samarbejdspartnere og evt. skolen i forhold til at sikre det enkelte barns trivsel i overgangen til fritidshjem og skolen i et styrket overgangsforløb.

Skolegruppens afslutning holdes med fælles aftenbuffet, medbragt af børnene selv. Herunder med diplomuddeling og festlige aktiviteter.

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi bruger lokalområdet aktivt. Vi går, løber og leger i den dejlige natur vi er omgivet af, i alt slags vejr. Vi etablerer besøg i kirke i forbindelse med jul og påske. Vi taler naturligvis også med vores naboer, på gården ved siden af os, som alle finder mødet med de glade børn fra Vindsuset berigende. Vi besøger naboernes heste og den lokale brandstation.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Efter flytningen maj 2021 er vi i Vindsuset i fuld gang med at udvikle vores fysiske læringsmiljøer, der skal styrke vores aktuelle børnegruppes udvikling. Det vigtigste læringsrum hos os er i naturen og udemiljøet. På vores legeplads bliver der således bygget og skabt nyt sammen med børnene. Også oprydning og reparationer er en vigtig del i dagligdagen, hvilket giver ejerskabsfølelse for stedet og alle vores ting.

Vi bestræber os på at indrette vores (ude)rum, så det er tydeligt for børnene, hvad der skal foregå, så rummet kan fungere som "en 3. pædagog". Også indendørs er vi opmærksomme på, at rummene skal være æstetisk indrettet, og at der ikke er for meget rod der forvirrer børnene.

Indretning af læringsrummene i forhold til den aktuelle børnegruppe giver et bedre psykisk miljø og er med til at minimere antallet af konflikter og nedsætte støj.

Vi er i vores indretning, både ude og inde, opmærksomme på at tilgodese alle børnenes interesser og behov, og at der er plads til både fordybelse og mere fysisk leg. Et konkret eksempel kunne være en typisk regnvejrsdag, når flyverdragterne tørres og der bydes på indendørs leg, hvor børnene selv vælger mellem forskellige spontane voksenstyrede legestationer på stuerne. Et andet konkret eksempel kunne være en sommerdag i køkkenhaven, hvor nogen kan slappe af på store puder med bøger, finde insekter i vores insektopia, dufte til krydderurter osv.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

I vindsuset arbejder vi med:

- At skabe et læringsmiljø for børnene der giver børnene mange forskellige muligheder for at aktivt at deltage i deres egen alsidige udvikling. Dette er bl.a. ved at personalet går forrest som rollemodeller, samtidig med at vi skaber rammen for at børnene selv kan lære af hinanden.
- Både i de planlagte pædagogiske aktiviteter og de valgfrie spontane aktiviteter får børnene mulighed for at udvide deres interesser, søge ny viden og får mulighed for at opdage og udvikle deres eksisterende kompetencer. Vi bestræber os på at motivere og støtte de børn, der har behov for dette i processen, ved at sikre dem succesoplevelser, de kan bygge videre på.
- At give plads til, at børnene prøver selv og udvikler sig som selvstændige, selvhjulpne personer f.eks. med påklædning eller ved at de lærer selv skal have styr på rygsæk/garderobeplads. Det er også vigtigt at kunne mærke sig selv, hvilket vi fx understøtter ved at de har egen drikkedunk og selv har adgang til denne, når de føler tørst.
- At skabe mulighed for, at børnene oplever sig selv som værdifulde deltagere i, og medskabere af et socialt fællesskab, er et andet vigtigt element. Dette støtter vi fx ved at have ”dagens barn” der står for borddækning og har en central rolle i dagens samling, ved at støtte børnene i kø-kultur fx ved bussen eller eftermiddagsfrugten og ved fællesoprydning mm.

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Barnet skal i Vindsuset opleve sig selv, som en aktiv del af fællesskabet ved, at de får opmærksomhed på hinanden og tilegner sig medansvar i dagens rutiner. Dette skal ske i trygge rammer, sat af tydelige voksne der respekterer og anerkender børnene, forældrene og hinanden.

Vores mål er:

- At børnene igennem fællesskabet oplever gode relationer og opbygger venskaber, som bl.a. understøttes med alders-, og kompetence opdeltte aktiviteter, samt ved at etablerer små inkluderende børnegrupper inde og ude. Også busmakkeren bliver nøje udvalgt med formål for at støtte disse relationer.
- At børnene udvikler en bevidsthed om sig selv i forhold til andre, ved at lære at aflæse, afkode og respektere hinandens behov, grænser og følelser. Her støtter vi børnene i bl.a. at udvikle tilgangsstrategier til at søge kontakt eller leg mm.
- At børnene oplever tryghed og tillid i deres relationer til børn og voksne i Vindsuset. Dette gør vi ved at vise barnet opmærksomhed og forblive nærværende i dagens små øjeblikke, både i bussen, garderoben og de mange oplevelser på legepladsen og naturen mm.
- Anerkende deres følelser og støtte dem i konflikthåndtering, så de også selv lærer at løse små konflikter, hvilket vi giver dem mulighed for bl.a. at styrke deres selvværd.
- Der etableres dagligt rolle og rammelege, hvor personale understøtter og deltager for at hjælpe børnene til at lære de sociale spilleregler og udvide aktiviteter, så der er mulighed for deltagelse af flere børn, og derved dannelsen af de sociale relationer.

Kommunikation og sprog

"Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Vores pædagogiske læringsmiljø i Vindsuset er tilrettelagt så børnene har mulighed for at kunne udtrykke sig på mange forskellige måder. Børn udvikler deres verbale og nonverbale sprog hele tiden.

Vores mål er:

- At Vi i Vindsuset giver børnene mulighed for at udvikle deres sprog, ved at vi præsenterer dem for et varieret ordforråd gennem dagligdagen f.eks. i aktiviteter, i de daglige rutiner, på ture, igennem emnearbejde og traditioner etc.
- At udfordrer børnene til sproglig kreativitet, til at lege med sproget og føle glæde ved at bruge sproget ved at vi rimer, synger, ved bogoplæsning, at lege med ordsprog og mm.
- At give børnene mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder – såvel verbalt som nonverbalt. Ved at bruge sproget lærer børnene, at give udtryk for egne tanker og følelser og bliver samtidig også i stand til at afkode og forstå andres.
- Med børnene tilstræber vi dialoger med eks. ”fem turtagninger”, som understøtter og nuancerer deres sproglige fundament og vi derved forblive i dialogen. Dette gøres bl.a. ved hjælp af hv-spørgsmål og ved at undgå de lukkede spørgsmål
- At støtte og udvikle børns interesse og nysgerrighed for bogstaver og tal, dette er bl.a. i storegruppen. Vi prøver at understøtte sproget visuelt i læringsmiljøerne, samt sørger for tilgængelige bøger, også naturfaglige bøger
- Vi har egne Vindsussange: såsom månedssangen, cirkussangen, kolonisangen, ”mandagmorgen” sangen, for derved at skabe fundament for genkendelighed og en stor fællesskabsfølelse.
- Såfremt vi vurderer, at et barn har behov for en særlig sproglig stimulering, kan det blive indstillet til logopædagog, efter en dialog med forældrene.

- I klynge B laver vi sprog vurderinger på alle børn ved 3 år og 5 år (før-skole). Det har vi valgt, da vi kan se at det nogle gange lykkes os, at få øje på nogle sproglige udfordringer, som vi ikke havde opdaget i det daglige arbejde. Sprog vurderingen giver os mulighed for, gennem de udformede handleplaner for det enkelte barn som har sproglige udfordringer, at vi med en målrettet indsats kan understøtte barnets sproglige udvikling så barnets sprog udvikles alderssvarende.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Som udflytterinstitution er det vigtigt for os at børnene oplever en glæde og en begejstring ved at kunne bevæge sig frit i naturen, ved at kunne udforske alle årstiderne, hvor man kan mærke regn, sne, sol og blæst.

Vi lægger stor vægt på, at vi færdes udenfor med alle vores sanser og nysgerrighed, hvilket skaber rum for udforskning og forståelse. Gennem vandleg, at få lov til at gå på bare tæer i sandkassen, at kunne bruge fingrene, når vi ser på og rører ved forskellige insekter, planter og materialer er afgørende for kroppens udvikling.

Vindsuset byder på rig mulighed for at kunne klatre, løbe og udforske sin egen styrke, balance og færdighed for at kunne overkomme større eller mindre forhindringer.

Vi sørger for at tilbyde børnene lærings- og legemiljøer der styrker finmotorikken fx ved at tegne, lave kunst af naturmaterialer som fx kastanjedyr eller ved forsigtigt at tage små insekter op i et skueglas.

I vores køkkenhave bruger vi desuden også smag- og lugtesansen, ved at smage på bær og planter, dufte til krydderurter eller blomster osv. Køkkenhavens område byder også på sanseoplevelser og opleve insekternes travlhed i vores insektopia.

Desuden sørger vi for planlagte aktiviteter, der sikrer, at børnene også udfordrer nye motoriske færdigheder, fx ved etablering af forhindringsbaner, bevægelseslege eller sang og dans.

Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Også her står naturen i centrum som vores vigtigste læringsrum.

At børnene får rig mulighed for at eksperimentere med naturens 4 elementer, er vigtigt for os.

- Børnene har rig adgang til vandleg, ved fx at kunne bygge vandkanaler eller mudderkager. Om vinteren eksperimenteres der med is
- Børnene inddrages i bålaktiviteter, hvor der op afstand kan eksperimenteres med tørt og fugtigt brænde eller børnene er med til at lave stearinbomber, vi bruger til optænding.
- Vind og blæst kan bruges til forsøg på drageflyvning, eller at blive blæst godt igennem på turer i området som er åbne.
- Også jorden bliver brugt mangfoldigt ved at iagttage og være med til at få planter til at gro, ved at grave vulkaner eller lave sandkager.
- Viden om insekter er et stort tema hos os, og denne vidensdeling understøttes ved brug af billeder, bøger og elektroniske medier.
- Vi støtter børnene i at tilegne sig viden om simple miljøhensyn og de mange økosystemer bl.a. ved at gå på skralde-samle ture og ved at vi sorterer vores affald.
- Vi genbruger ofte materialer og inddrage børnene i reparationer af legeplads og legetøj.
- Vi arbejder målrettet med, at børnene generelt tilegner sig viden om madens vej fra jord til bord, bl.a. med vores køkkenhave, bålbage, frugttræer og bærbuske. Således bliver der smagsprøver på hjemmelavet hyldeblomstsaft eller vi smager på vores hjemmedyrkede kartofler, der er tilberedt over bålet. Desuden er børnene ofte med i køkkenet og får her fordybelse og mulighed for at øge deres madmod

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med Kultur, æstetik og fællesskab?

Vindsuset har en række traditioner, der er meget vigtige for vores fællesskab.

Vi har bl.a. den årlige Cirkusfest hvor alle børnene øver sig og opfører en stor cirkusforestilling for forældre og familie. Også fastelavn og de årlige arbejdslørdage står i familiens og fællesskabets ånd.

Gennem vores samarbejde med den lokale kirke, får vi sørget for besøg og gudstjeneste i kirken ved juletid og de største børn øver sig længe i at kunne gå Lucia til den årlige julefest i december.

Det er dog ikke kun de kristne traditioner som jul og påske, vi investerer tid og engagement i. Vi forfølger også børnenes interesser der blusser op og således kan der komme perioder, hvor fx troen om de nordiske guder udforsket gennem historielæsning og videns søgning.

Evalueringskultur

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø? Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

I den daglige pædagogiske praksis er det vigtigt for os at kunne prioritere rigtigt i valget af aktiviteter, da vi ønsker at bruge vores ressourcer optimalt i arbejdet med udvikling af vores børn på institutionerne.

Måden at gøre dette på er bl.a. at vi på de daglige evalueringsmøder i bussen kan sikre, at vores pædagogiske praksis kontinuerligt udvikles og tilpasses til såvel det enkelte barn, som børnegruppens aktuelle behov.

Vi reflekterer over vores praksis såvel i planlagte aktiviteter med bestemt målgruppe, som i vores rutiner og i aktiviteter, hvor vi vælger at følge børnene. Vi vægter at handleplaner, i almen praksis, er lette at udarbejde og kunne evaluere på, med henblik på at kunne justere hvis indsatsen viser sig ikke at have den ønskede effekt for barnet/aktuel målgruppe. Vi bruger ofte SMTTE-modellen, som er et fælles redskab, der bruges af alle medarbejdere og ledere i klyngen, såvel til vores ressourceteam møder, som i almen praksis.

Vi bruger også projektbeskrivelser ved særlige aktiviteter som involverer større børnegrupper når det giver mening. Evalueringen sikrer at vi måler på effekt og tegn på samme. Derfor aftales der tidspunkt for evaluering på indsatser. For os er det især vigtigt, da det er her vi får blik for effekt eller manglende effekt, jævnfør målet. Hvorfor handleplaner, uanset hvilken metode vi bruger, skal justeres eller ændres, såfremt manglende effekt ikke viser sig.

Vi inddrager naturligvis forældre når det handler om et enkelt barn, dette også for at sikre, at forældrene kan understøtte udviklingen og følge initiativerne omkring institutionen har igangsat omkring deres barn. Vi evaluerer og udvikler vores pædagogik, og dermed læreplan løbende på personale møder, personale dage,

forældrerådsmøder og forældremøder, hvor læreplanens temaer kan tages op, diskuteres og formidles. Dokumentation af vores arbejde sker ved fotodokumentation, dagbog, opslag og generelle informationer via Aula.

Læreplanen, som er et vigtigt redskab, evalueres mindst hvert andet år. Den evalueres på såvel personalemøder som temadage, hvor hele personalet kan bidrage. Vores mål er at evaluere de forskellige indsatser løbende, så vores læreplan lever og genspejler sig i vores praksis.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Pædagogisk læreplan

© 2019

Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC